

ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ

Випуск № 84 (2015)

Проблеми освіти: збірник наукових праць. – Вип. 84. – Житомир-Київ, 2015. – 356 с.

Для науковців, аспірантів, викладачів і менеджерів освітньої системи.

Редакційна колегія:

С.В.Кириленко (в.о. заступника головного редактора), Ю.В.Ївженко (відповідальний секретар), Л.Ф.Бурлачук, М.Ф.Бондаренко, М.І. Бурда, М.Ф.Дмитриченко, Т.О. Дмитренко, Н.Г. Ничкало, Л.М. Паламар, О.Я. Савченко, М.Б. Євтух, М.П.Хоменко, Д.В. Чернілевський, В.П. Широчин

В основу збірника покладені матеріали наукових досліджень учасників Міжнародної науково-практичної конференції "Становлення і розвиток акмеології: теоретичні і прикладні аспекти", організованої Українською академією акмеології, Академією міжнародного співробітництва з креативної педагогіки, Київським університетом імені Бориса Грінченка, Житомирським державним університетом імені Івана Франка.

Статті подано в авторській редакції.

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Свідоцтво Серія КВ № 12814-1699Р від 1.06. 2007 р.

Збірник включено до переліку наукових видань ВАК України, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з педагогічних наук. Постанова № 1-105/2 від 13.02.2008 р.

Відповідальні за випуск: О.В. Вознюк, Н.Г. Сидорчук

ЗМІСТ

Огнев'юк В. О. ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ НА РОЛЬ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ АКМЕ- ОСОБИСТОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	8
Кузьмина Н. В. ФУНДАМЕНТАЛЬНАЯ АКМЕОЛОГИЯ КАК ВАЖНЕЙШИЙ РЕСУРС ПРОЦЕССА ПОВЫШЕНИЯ ПРОДУКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ	14
Чернилевский Д. В. ПОЛИКУЛЬТУРА БЕЗ НАСИЛИЯ: АКМЕОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	20
Дубасенюк О. А. АМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ОРІЄНТИР ОСОБИСТІСНО- ОРІЄНТОВАНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	25
Лук'янова Л. Б. АКМЕОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС АНДРАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ	31
Антонова О. Є. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ОБДАРОВАНОСТІ	36
Антонов В. М. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ХАРАКТЕР АКМЕОЛОГІЇ: МЕТОДОЛОГІЧНО- ОСВІТНІЙ ПІДХІД	40
Архипова С. П. РОЛЬ ОСВІТИ В САМОВИЗНАЧЕННІ ЛЮДЕЙ ЛІТНЬОГО ВІКУ	44
Барановська Л. В. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІ ОСОБИСТОСТІ	49
Березюк О. С. ЕТНОПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ АКМЕСЕРЕДОВИЩА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	52
Березюк Ю. В. ТВОРЕЦЬ АКМЕСЕРЕДОВИЩА НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В. О. СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО РОЛЬ ПІДРУЧНИКІВ В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ	56
Безпалько О. В. КОМПЕТЕНТНІСНИЙ СПЕКТР МАЙБУТНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ	60
Бобрицька В. І. ЦІННІСНО-МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ	64
Вознюк А. В. АНТРОПОЛОГИЧЕСКАЯ АКМЕОЛОГИЯ	68
Вітвицька С. С. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД	77
Власенко О. М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	82
Гаврилюк С. М. ФАСИЛІТАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ДОСЯГНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО УСПІХУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	85

<i>Галус О.М.</i> АКМЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО НАВЧАННЯ У ВИШІ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ПІДХІД.....	89
<i>Гайдученко Ю.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	93
<i>Гладкова В.М., Пожарський С.Д.</i> АКМЕОЛОГІЯ І КАТАБОЛОГІЯ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....	97
<i>Голобородько Є.П.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АКМЕОЛОГІЇ.....	102
✓ <i>Головчук С.Ю.</i> ВИХОВАННЯ АКМЕ-ЛІДЕРА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД.....	105
<i>Гончаренко Л.А.</i> САГАЧ ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА – ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ».....	107
<i>Греб М.М.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ ТА ФРАЗЕОЛОГІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	109
<i>Гура О.І.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГА.....	114
<i>Гюль А.</i> РАДИКАЛЬНА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТУРЕЧЧИНИ У КІНЦІ ХХ СТОЛІТТЯ.....	117
<i>Давиденко Г. В.</i> УКРАЇНСЬКИЙ ІНКЛЮЗИВНИЙ ЛАНДШАФТ ТА МІСЦЕ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА» У НЬОМУ.....	121
<i>Добош О. М.</i> АКМЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	126
<i>Єремєєва В.М.</i> ПРОБЛЕМА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ОСОБИСТОСТІ У ЗАРУБІЖНІЙ ПЕДАГОГІЦІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.....	131
<i>Жаринова Е.Н.</i> ПРОБЛЕМИ РАЗВИТИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СПЕЦИАЛИСТА СРЕДСТВАМИ АКМЕОЛОГИЧЕСКОГО ТРЕНИНГА.....	134
<i>Завацька Л.М.</i> АКМЕСЕРЕДОВИЩЕ ІНТЕРНАТНОГО ЗАКЛАДУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ ДІТЕЙ-СИРИТ.....	138
<i>Заєць В. Г.</i> СКАРБНИЦЯ АКМЕСТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	142
<i>Іванова О. В.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	144
<i>Кабанкова О.М.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	148

Калаур С. М. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	151
Кальба Я. Є. ВЧИНКОВА ПАРАДИГМА У СИСТЕМІ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	154
Караман С. О., Караман О. В. ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ- ФІЛОЛОГІВ УМІННЯ СТВОРЮВАТИ Й ВИКОРИСТОВУВАТИ ПРОБЛЕМНУ НАВЧАЛЬНУ ЛЕКЦІЮ	157
Качур Б. М., Грабовська Т. І., Грабовський О. В. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ЗАКАРПАТТЯ.....	164
Клименко И. С. АКМЕПОТЕНЦІАЛ ВУЗОВ КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ	169
Козак Л. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД	172
Козубцов І. М. ОБґРУНТУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ДІАГНОСТУВАННЯ РІВНІВ РОЗВИТКУ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ АСПІРАНТІВ	175
Копетчук В. А. РОЗВИТОК ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ НАВЧАННЯ В ЗАРУБІЖНІЙ ПЕДАГОГІЦІ	181
Корольок О. М. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У КОЛЕДЖАХ	184
Косигіна О. В. ТЮТОРІНГ ЯК СУЧАСНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.....	187
Кубанов Р. А. АКМЕОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	192
Кузьма-Качур М. І. ДІАГНОСТИКА РІВНІВ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ДО КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	195
Лалак Н. В. АКМЕОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	199
Лашко М. ВНЕСОК М. ГРІНЧЕНКО У СТВОРЕННЯ МУЗЕЮ УКРАЇНСЬКИХ СТАРОЖИТНОСТЕЙ ІМЕНІ В. ТАРНОВСЬКОГО	202
Лопушинський І. П. НАУКОВА ШКОЛА ПРОФЕСОРА МАРІЇ ПЕНТИЛЮК – НЕПЕРЕСІЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА КОГОРТИ ВИДАТНИХ АКМЕОСОБИСТОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОГО ПРИЧОРНОМОР'Я	203
Малихін О. В. ДИДАКТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	206

Малярчук О. В. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЧИННИКА ДОСЯГНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ	211
Мартиненко С. М. ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В АКМЕСЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	214
Марченко О. Г. ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ АВІАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ	219
Масловська М. В. ДУХОВНА АКМЕВЕРШИНА ІВАНА ОГІЄНКА	223
Мачинська Н. І. НАВЧАЛЬНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	226
Мельник О. Ф. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-ТЕХНОЛОГІВ ВИРОБНИЦТВА ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	232
Мельниченко О. В. ТРАДИЦІЇ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЕТНОПЕДАГОГІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	236
Миколаєнко Н. М. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ РЕДАТОРІВ ДИТЯЧИХ ОСВІТНІХ ВИДАНЬ	240
Муромець В. Г. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ДІТЬМИ І ПІДЛІТКАМИ ЗАСОБАМИ ЕСТЕТОТЕРАПЕВТИЧНИХ ВПРАВ	243
Наказний М. О. ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	245
Недодатко Н. Г. КРАЄЗНАВСТВО ЯК ЗАСІБ ДУХОВНО-МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	250
Одайник С. Ф. ПОСТАТЬ ЄВДОКІЇ ПЕТРІВНИ ГОЛОБОРОДЬКО	254
Олексенко В. П. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	258
Опольська А. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ	264
Орлова О. А. ПРОБЛЕМА САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ АКМЕОЛОГІЇ	267
Паламарчук Л. Б. АКМЕСЕРЕДОВИЩЕ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ГРОМАДЯНИНА ТА ПАТРІОТА	270
Пинзеник О. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ НА ЗАСАДАХ АКМЕОЛОГІЇ	274

Платонова О. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	278
Поясок Т. Б. МЕДІАОСВІТА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	280
Пріма Р. М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО МОБІЛЬНОГО ВЧИТЕЛЯ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД.....	284
Рибалко Л. С. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНИНА І ПАТРІОТА В АКМЕОЛОГІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	287
Романова Г. М. АКМЕОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ	291
Сергеева В. Е. ЦЕННОСТІ КАК КАТЕГОРИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ АКМЕОЛОГИИ: СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА	295
Сігаєва Л. Є. АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ДОРОСЛІСТЬ» У ПЕДАГОГІЧНІЙ ТЕОРІЇ.....	299
Сіткар В. І. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПОГЛЯД ПСИХОЛОГА НА ДИТИНУ, ЯКА ПУСТУЄ	304
Сидорчук Н. Г. НАУКОВИЙ ДОРОБОК М. М. МИКЛУХО-МАКЛАЯ ЯК ПІДґРУНТЯ СТАНОВЛЕННЯ АКМЕОЛОГІЧНОЇ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ.....	309
Слюсар В. М. АКМЕ ЛЮБОМУДРА, ЯКОМУ ЧУЖИЙ "БАРСЬКИЙ ТОН У ФІЛОСОФІЇ"	313
Соколова І. В. АКМЕОЛОГІЧНІ ЗНАННЯ, АКМЕОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ, АКМЕОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА: АКМЕОЛОГІЧНИЙ ТРИКУТНИК.....	318
Фруктова Я. С. МАС-МЕДІА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ АКМЕ-ОСОБИСТОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	323
Хоружа Л. Л. РОЗВИТОК АКМЕОЛОГІЧНОЇ ПОЗИЦІЇ ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗАННЯ МОРАЛЬНИХ ДИЛЕМ	329
Чернуха Н. М., Желанова В. В. ПРОФЕСІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ЯК АКМЕОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН.....	333
Чубук Р. В. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ НА ЗАСАДАХ АКМЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ	337
Чумак Л. В. АУТОПСИХОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	342
Шарненкова Т. О. ДОПОМІЖНІ ФОРМИ САМООСВІТИ ВЧИТЕЛІВ У ПЕРШІЙ ТРЕТИНІ ХХ СТ.....	346
Яворська С. Т. ПСИХОЛОГО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ГРАМОТНОГО ПИСЬМА	350

Література:

1. Акмеология : методология, методы и технологии : материалы научной сессии, посвященной 75-летию члена-корреспондента РАО, Президента МААН Н.В.Кузьминой / Под общей ред. проф. А.А.Деркача. – М. : РАГС, 19998. – 230 с.
2. Богосвятська А.І. Акмеологія : вищий ступінь індивідуального розвитку / А.І. Богосвятська // Зарубіжна література в школах України. – 2012. - № 12. – С.8-14.
3. Бодалев А.А., Основные акмеологические закономерности человеческой жизни / А.А.Бодалев, В.Т.Ганжин // Мир психологии. – 1999. - № 2. – С. 11-23.
4. Вакуленко В.М. Педагогічна акмеологія : досягнення й проблеми // Філософія освіти. – 2006. - № 3 – С.124-133.
5. Данилова Г. Методична акмеологія : стратегічний ресурс розвитку методиста системи післядипломної освіти / Г.Данилова // Освіта і управління. – 2012. - № 4. – С. 51-64.
6. Кошарна Н.В. Акмеологічний підхід у становленні професійної компетентності майбутнього вчителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу : psyh.kiev.ua
7. Региональная акмеологическая служба в системе образования : материалы для работников образования. – Санкт-Петербург, 1995. – 141 с.
8. Рубинштейн С.Л. Человек и мир / С.Л.Рубинштейн. – М. : Наука, 1997. – 468 с.
9. Світлична В.М. Акмеологія як умова підвищення якості освіти / В.М.Світлична // Завуч. Усе для роботи. – 2013. - № 3/4. – С.7-10.

УДК 37(091)(477)

С. Ю. Головчук,

*доцент, член-кореспондент Української Академії Акмеології
керівник молодіжного відділення Української Академії Акмеології
(Київський університет імені Бориса Грінченка)*

**ВИХОВАННЯ АКМЕ-ЛІДЕРА У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ
ЗАКЛАДІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД**

У статті розглядається виховання акме-лідера у вищому навчальному закладі, спираючись на європейський досвід, оскільки сучасне суспільство потребує ініціативних особистостей, яким притаманні організаторські та комунікативні якості, гуманістична спрямованість, готовність до партнерської особистісно орієнтованої взаємодії, чітка громадянська позиція.

Ключові слова: акме-лідер, європейський вектор, громадянська позиція, критичне мислення, креативність, партнерська взаємодія.

В статье рассматривается воспитание акме-лидера в высшем учебном заведении, опираясь на европейский опыт, поскольку современное общество требует инициативных личностей, которым присущи организаторские и коммуникативные качества, гуманистическая направленность, готовность к партнерской личностно ориентированного взаимодействия, четкая гражданская позиция.

Ключевые слова: акме-лидер, европейский вектор, гражданская позиция, критическое мышление, креативность, партнерское взаимодействие.

The article discusses the education of Acme leader in higher education, based on the European experience, as a modern society requires action figures that are characterized by organizational and communication skills, humanistic orientation, willingness to partner personally oriented interaction, clear citizenship.

Keywords: acme-leader, European vector, citizenship, critical thinking, creativity, partnerships.

Постановка проблеми у загальному виді. Ефективність розбудови суверенної, демократичної, соціальної і правової держави залежить від рівня громадянської зрілості та свідомості студентської молоді. Сучасна система освіти України повинна спрямовуватися на створенні необхідних умови для самореалізації особистості студентів, формування у них організаторських навичок, лідерських якостей, відповідальності за результат своєї праці. Вивчаючи досвід вищих навчальних закладів Європи та США, зазначимо, що саме студентське самоврядування забезпечує розвиток творчої особистості, відповідального громадянина, висококваліфікованого фахівця. Відзначаючи вплив студентського самоврядування у вищих навчальних закладах США на виховання відповідальності молоді, його вважають невід'ємною частиною, важливим фактором діяльності вищого навчального закладу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На основі результатів аналізу відповідних психолого-педагогічних досліджень (І. Бех, Є. Бондаревська, В. Огнев'юк, О. Савченко, В. Сериков, І. Якиманська, Н. Чернуха, та ін.) конкретизовані основні характеристики особистісно-орієнтованого виховання: орієнтація навизнання індивідуальності, самобутності, самоцінності

особистості, наділеної неповторним суб'єктивним досвідом; студент є центром навчального процесу, в якому відбувається зміна відносин між викладачем та студентом з суб'єкт-об'єктних на суб'єкт-суб'єктні, де головним завданням процесу навчання є надбання студентом певної суми знань, умінь і навичок, а також лідерських якостей, конкурентно спроможної європейсько зорієнтованої особистості [1]. Аналіз досліджень ХХ – початку ХХІ століття свідчить про однотайність учених у тому, що лідером стає найбільш ініціативна, активна й досвідчена особистість, яка цілеспрямовано прагне стати лідером (Н. Жеребова та ін.). При цьому вважається, що лідер однієї групи зовсім не обов'язково стане лідером іншої групи (Т. Мальковська та ін.), що, маючи від народження певні задатки, людина не обов'язково стає лідером, що для цього необхідно вміти реалізувати наявні в неї можливості (А. Уманський та ін.)

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження виховання акме-лідера у вищому навчальному закладі, спираючись на європейський досвід.

Виклад основного матеріалу. Проблема лідерства сягає корінням ще в часи стародавності. Так, у давній міфології різних країн вожді, як правило, наділялися божественними, надлюдськими здібностями. Їм приписували надзвичайний розум, дух, сильну волю, здатність передбачати, угадувати, спонукати людей на подвиг тощо. У часи Гомера вважалося, що ідеальному лідеру мають бути притаманні *мудрість* Нестора, *справедливість* Агамемнона, *хитрість* Одиссея, *енергійність* Ахіллеса. Ранні філософи наділяли лідера *діловими* рисами (Аристотель, Конфуцій, Плутарх, Горгій, Протагор, Гіппій, Продик та ін.), *уміннями глибоко проникати в характер і почуття своїх працівників, красномовства, добродійності, переконання людей* (Конфуцій, Платон, Сократ та ін.). Мудрість лідера стримує афекти за допомогою чесності (розсудливості, невибагливості, справедливості, мужності). Стоїчна етика на вершину людських якостей висуває добродійність – єдине благо (шлях у злагоді з розумом) [3, с. 54]. Стоїчний мудрець-лідер (як ідеал людини) відзначається терпимістю і стриманістю. Римська педагогіка, яка мала за мету підготувати кадри для управління імперією, була спрямована на виховання таких якостей особистості, як *вдумливість, ґрунтовність, честолюбство, подолання сором'язливості*. У наступні століття зарубіжна та українська філософська думка підкреслювали необхідність дотримання законів держави, його *обов'язок перед державою й людьми, праці задля людей*.

У системі виховання лідерських якостей існують різноманітні іноземні концепції виховання лідерських якостей студентської молоді:

- **Норвегія** - «*Освіта на службі миру*» (передбачає участь студента в рішенні проблем місцевої громади, країни й світу в цілому, що сприяє одержанню нових навичок, відносин, устремлінь, спрямованих на формування життєвої компетентності, і таких лідерських якостей особистості, як уміння висувати ініціативи й шукати рішення; прагнення до одержання нових знань, умінь; самоповага і поважне ставлення до інших; прагнення до рівності, дружби, співтворчості; прагнення до того, щоб бути корисним і відповідальним; прагнення до життя, наповненого сенсом. З точки зору норвезьких учених, навчати миру означає допомогти людям побачити, як можна змінити на краще світ; залучати молодь до пошуку шляхів і засобів вирішення проблем та участі в роботі з покращення життя всіх; підтримувати молодих і старих у їх роботі за найкраще життя для рідних, людства в цілому);

- **Сполучені Штати Америки** (навчання студентів умінню виявляти проблеми, шукати шляхи їх оптимального рішення, використовувати різноманітну інформацію й отримані знання для раціональної організації практичної діяльності; умінням ефективно взаємодіяти з партнерами, роботи на результат, керування своїми життєвими ситуаціями (одержання освіти, вибір професії, пошук першої роботи, зміна професії), адаптуватися до змін у взаєминах із людьми (відхід від батьків, знаходження своєї індивідуальності, пошук ділових партнерів); переборювати стресові ситуації, життєві й економічні негаразди (безробіття, втрата доходів, конкуренція));

- **Англія** (розвиток самоврядування, особливо на старших курсах, через упровадження системи «префектів» або «капітанів», коли ці лідери є помічниками викладачів);

- **Німеччина** (створення можливості спробувати себе в різних соціальних ролях, нагромадити досвід спілкування, відчутти відповідальність за свої вчинки, що дозволяє формувати ділові й лідерські якості, учитися керувати, підкорятися й нести відповідальність);

- **Франція** (уміння створити команду, вибудувати взаємини між її членами, ефективно розподілити ролі, що є одними з найбільш затребуваних якостей лідера в сучасному світі);

- **Фінляндія** (максимальна увага до глибокого засвоєння інформаційних технологій молоддю, розвиток їх лідерських якостей за допомогою сучасних форм роботи, де здобуваються знання й досвід);

- **Японія** (здобуття навичок суспільної роботи, включення у групу явних лідерів, якими вважаються студенти, схильні до активної позиції, із широким колом спілкування) [2].

У процесі розвитку лідерських якостей майбутніх фахівців важливо враховувати особливості включення студентів у діяльність самоврядних організацій. Багаторічний досвід роботи у структурах студентського самоврядування, спостереження за його діяльністю у ВНЗ різних рівнів акредитації і форм власності, дозволяють нам виділити такі етапи включення молодої людини у студентське самоврядування:

I етап. Участь студента в організаційній діяльності на рівні члена первинного студентського колективу.

II етап. Вихід студента-організатора в широкий соціум, його кооперація з різними молодіжними організаціями та іншими соціальними партнерами поза стінами ВНЗ [4].

III етап. Лідер – генератор ідей.

Висновки. Лідерські якості студентської молоді сукупність характеристик особистості, які допомагають їй посідати позицію лідера в групі, виявляючись у комунікативних та організаторських здібностях, умінні здійснювати значний вплив на поведінку і настрій людей, здатності бути прикладом для наслідування. Одним із ключових позицій у підготовці акме-лідерів є критичний аналіз ситуацій, володіння різними стилями взаємодії, організаторські та комунікативні якості, чітка громадянська позиція.

Література:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: У 2 кн. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади: навчально-методичне видання / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.
2. Бондаревская Е. В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания: учебное пособие / Е. В. Бондаревская, С. В. Кульневич. – Ростов-на-Дону, 1999. – 560 с.
3. Зубанова, Л.Б. Сущность лидерства и возможность формирования его потенциала. // Педагогическая наука и образование. – 2007. - №2. - с.с.53-57.
4. Савченко О. Я. Основні напрями реформування шкільної освіти / О. Я. Савченко // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 2–6.

УДК 378.013

Л.А. Гончаренко,

кандидат педагогічних наук, доцент

(КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради)

САГАЧ ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА – ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Висвітлюються ідеї та дається аналіз акме-особистості Г.М. Сагач, відомого науковця не лише в нашій країні, а й за її межами, першого у Незалежній Україні доктора наук із риторики, кредо якого "Серце віддаю Богу і народу".

Ключові слова: акме-особистість, богословські науки, науковець, місцеве самоврядування.

Освещаются идеи и дается анализ акме-личности Г.М. Сагач, известного ученого не только в нашей стране, но и за ее пределами, первого в Независимой Украине доктора наук по риторике, кредо которого "Сердце отдаю Богу и народу".

Ключевые слова: акме-личность, богословские науки, ученый, местное самоуправление.

The ideas of G. M. Sagach are outlined. The analysis of the Acme-personality of G. M. Sagach as the known scientist not only in our country but also abroad, first in Independent Ukraine PhD in Rhetoric, the motto of which is "I give my Heart to God and people" is given.

Keywords: Acme-personality, God-study science, scientist, local self-government.

Проблема акмеособистості постає однією з важливих у контексті вивчення життєвого шляху людини, в тому числі у сфері професійного становлення та зростання.

Сагач Галина Михайлівна – доктор педагогічних наук, доктор теології, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор кафедри теорії і методики виховної роботи Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету, дійсний член

Науково-педагогічне видання

ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ

Випуск № 84

Комп'ютерна верстка і набір: О.В. Вознюк

Надруковано з оригінал-макета авторів

Підписано до друку 04.05.15. Формат 60x90/16. Папір
офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 40.9. Обл. вид. арк. 43.0. Наклад 100.

Видавець і виготовлювач

Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка

м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.

електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua

Віддруковано з оригіналів замовника.

ФОП Корзун Д.Ю.

21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.

e-mail: info@tvoru.com.ua, <http://www.tvoru.com.ua>

